

Kitabu cha Danieli - Namba Sabini na Nne

Ukufumbura Ico Ubuhanuzi Bupfutse: Ibizira vya Ezekiyeli, Ishengero ryo mu Misi y'Iherezo, n'Ikimenyetso c'Igikoko

Jeff Pippenger

2024-02-07

Ezekiel suula keeku chaandaahiine tunji yikka naashetakute, Mbwetete Laodicea chalo kya mwisho cha Mulungu kusujudia izuba, ne kwa nkatilo yakwata chitemo cha nyamandu. Suula yikwabo, yi moneneko yimwiine, yilangasya abene mu chalo kya Mulungu kya mwisho bapatwa ni muhuli wa Mulungu. Ndumbu wa kike White atulunguasya kuti kumuhulwa kwa Ezekiel suula ya tisa ni ko kumuhulwa kyo kikamweneekwe mu Ufunuo suula ya saba. Mulungu uhukumu taifia mu lukosyo lwayo lwa katatu ni lwa kana, ne tunji tunaashetakute twana Ezekiel twilunguluasya lukosyo luna lwa uasi lwawandikie mwaka wa 1863, pano Uadventista wa Laodicea waingisye kintu kya uwongo kya meza iliili ya Habakuki, yakwepea ngwatanio wa uhusiano wa agano kati wa Mulungu na andu make, o ta meza iliili ya Amri Ikumi yakwepea mu mwanzo wa Israeli wa kala.

Aaroni ya ng'ombe ya dhahabu ilikuwa ni sanamu ya bandia, ishara ya uasi iliyodhihirishwa wakati uleule Mungu alipokuwa akitengeneza zile mbao mbili zinazowakilisha sanamu halisi ya wivu. Ng'ombe ya dhahabu ya Aaroni ilikuwa mfano wa chati bandia ya 1863, ambayo ilikuwa imeondoa "majira saba" ya Mambo ya Walawi ishirini na sita kutoka katika ujumbe pamoja na unabii mwingine wa nyakati. Hivyo basi, Uadventista wa Laodikia uliweka sanamu ya wivu katika mwanzo kabisa wa historia yake, kama vile Aaroni alivyofanya katika historia ya mwanzo ya Israeli ya kale, na kama vile Yeroboamu alivyofanya katika historia ya mwanzo ya ufalme wa kaskazini wa Efraimu.

Abiri "musanvu," ezivugwa mu Levitiko abiri mu mukaaga, bwali obunnabbi obusooka obw'ebanga Miller bwe yakulemberwa okutegeera, era bwali erya ejjinja ery'omuwendo eryasooka okwawulibwa ku bunnabbi obw'ebanga mu bujeemu bwa 1863. Omwaka 1863 gwe gwalamba okutandika okwokya ebibikka ku mayinja ag'omuwendo ag'omu kirooto kya Miller n'okuyingiza amayinja n'ensimbi ez'obulimba. "Musanvu," gwe gwali ejjinja ly'oku nsonda abatunzi lye baagaana. Mu 1863 abo abaali bazimbi b'ennyumba ya Katonda ey'AbaMillerite be baayawula ku ejjinja ly'oku nsonda erya "musanvu," naye mu nnaku ez'oluvannyuma ejjinja eryo kati lye mutwe gw'ensonda. Ejjinja eryo lyali likiikirira Olwazi olw'Ebiro n'Ebiro, era era lyali likiikirirwa olunaku Mukama lwe yakola, kubanga lwali kabonero ak'oluwummula lwa ssabbiiti eri ensi. Mu 1844, Obwadiwenti obw'AbaMillerite bwenenya enkola ey'obulimba eya Yerobowaamu ey'okusinza, ne bweyawula ku "kkuḡḡaaniro ery'abanyoomi" abaali "basanyuse" olw'okunyiiga okw'olubereberye.

Bajenzi walielekezwa wasirudi kamwe kwenye "mkutano wa wenye kudhihaki," kama vile nabii wa Yuda alivyoagizwa kurudi Yerusalemu kwa njia tofauti na ile iliyomfikisha hadi 1844. Njia iliyomfikisha hadi 1844 ilikuwa ndiyo njia aliyotoka ndani yake, nayo ilikuwa Uprotestanti, na

katika historia hiyo Uprotestanti ulikuwa umekuwa Uprotestanti ulioasi. Bajenzi walianziwa wasirudi kamwe kwenye “mkutano wa wenye kudhihaki,” nao walielekezwa wasile chakula chao wala kunywa maji yao. Bajenzi walikuwa wamekila kile kitabu kidogo kilichokuwa mkononi mwa yule malaika mwaka 1840, na chakula hicho kilikuwa kitamu vinywani mwao.

Ulya no mwendo wa unabii huwakilisha mbinu inayotumiwa kulisoma Biblia. Wamilerite walipewa njia maalumu ya kujifunza Neno la Mungu, nayo sheria hizo zilitoa ujumbe wa kibiblia ulio tofauti kabisa na ule ambao wanatheolojia wa Uprotestanti ulioasi na Ukatoliki walitoa kwa mbinu yao iliyopotoka. Wajenzi, ambao pia ni yule nabii wa Uyahudi, hawakupaswa kurudi na kula wala kunywa mbinu ya aidha Uprotestanti ulioasi au Ukatoliki. Nabii wa Uyahudi alifanya jambo hilo hilo hasa, hivyo akitambulisha kwamba Uadventista wa Laodikia ungefanya jambo hilo hilo katika mwaka wa 1863, kwa maana katika 1863 walitumia hoja za kiteolojia za Uprotestanti ulioasi ili kukataa matumizi ya Miller ya “nyakati saba,” na hivyo wakasimamisha sanamu za wivu za Haruni na Yeroboamu. Kisha kizazi cha kwanza cha Uadventista wa Laodikia kilikuwa kimeanza.

Ng'anjiriri yaingite na Jeroboamu, nĩambĩĩrie rūgendo rwa gũcooka Yudea, no ndaigire kūhokia. Ng'anjiriri ũcio amenyithiria Uadiventi wa Laodikia, ũria, kūringana na ũheani wa kūhumũthĩrio, wathingĩire mũnoinĩ wa Millerite mũaka wa 1856. Mwari White ndaarutire mũhianano wake wa kūmenyithia Uadiventi ta Laodikia, o na gũtirĩ ũhoru wa Maandĩko Matakatiifu ũria ũonania atĩ Laodikia nĩgũcooka agĩcangarĩka. Kũrĩ andũ o amwe marutaga ũhoru wao mwene wa Laodikia, no ta kanitha Laodikia nĩ wa kūthũũkwa kuuma kanuainĩ ka Mwathani, nĩgũkorwo Laodikia nĩ kūuga “andũ aciirwo.” Uadiventi wĩhũthagia ng'anano iyo kwaria atĩ nĩyo irĩrĩra kanitha ũria ũrĩho hĩndĩ ya ciira kūu handũ-inĩ ha igũrũ. Mũ ũrimũ wao, nĩmĩtĩkĩrĩria gĩcunjĩ kĩa Ciira wa Gũthũkũma wa ũhoru wa Laodikia, no matingĩhota kuona Ciira wa Gũtũma ũria ũrĩ mwega mũno kumenyithĩrio thĩinĩ wa rĩitwa rĩao.

Va Laodikia êkiliseyê melek re binivîse: Ev tiştan Amîn, şahidê emîndar û rast, destpêka afirandina Xwedê dibêje; Ez karên te dizanim, ku tu ne sar î ne jî germ î: Xwezî tu yan sar bûya yan jî germ bûya. Îcar, ji ber ku tu nîvgerm î, û ne sar î ne jî germ î, ez ê te ji devê xwe biavêjim derve. Ji ber ku tu dibêjî, Ez dewlemend im, û maldar bûme, û hewcedariya min bi tişteki tune ye; û nizane ku tu belengaz î, xemgîn î, hejar î, kor î, û tazî yî. Peyxama Yûhenna 3:14–17.

Omuraguri wo mu Buyuda amaherezo ahambwa hamwe n'umuhanuzi w'ikinyoma wamushutse akamurya ibiryo bye no kunywa ikinyobwa cye. Bombi barangiriza mu mva imwe, kandi umuhanuzi w'ikinyoma w'i Beteli (itorero ry'igihimbano), amwita mwene Data igihe apfuye.

Betelemi mwaikalaga nabii mzee; na wanawe wakaja wakamwambia matendo yote aliyokuwa ametenda siku ile huko Betheli yule mtu wa Mungu; nayo maneno aliyokuwa amemwambia mfalme wakamwambia baba yao pia. Baba yao akawauliza, Alikwenda kwa njia gani? Kwa maana wanawe walikuwa wameiona njia aliyoikwenda yule mtu wa Mungu aliyekuwa ametoka Yuda. Akawaambia wanawe, Nitandikieni punda. Basi wakamtandikia punda, naye akampanda, akaenda kumfuata yule mtu wa Mungu, akamkuta ameketi chini ya mwaloni; akamwambia, Je, wewe ndiwe mtu wa Mungu uliyotoka Yuda? Akasema, Mimi ndiye. Ndipo

akamwambia, Njoo nyumbani pamoja nami, ule chakula. Akasema, Siwezi kurudi pamoja nawe, wala kuingia kwako pamoja nawe; wala sitakula chakula wala kunywa maji pamoja nawe mahali hapa; kwa maana niliambiwa kwa neno la Bwana, Hutakula chakula wala hutakunywa maji huko, wala hutarejea kwa njia ile ile uliyokuja nayo. Naye akamwambia, Mimi nami ni nabii kama wewe; na malaika alisema nami kwa neno la Bwana, akisema, Mrudishe pamoja nawe nyumbani mwako, apate kula chakula na kunywa maji. Lakini alimwambia uongo. Basi akarudi pamoja naye, akala chakula nyumbani mwake, akanywa maji. Ikawa walipokuwa wameketi mezani, neno la Bwana likamjia yule nabii aliyemrudisha; akamlilia yule mtu wa Mungu aliyekuwa ametoka Yuda, akisema, Bwana asema hivi, Kwa kuwa umeiasi kinywa cha Bwana, wala hukuilinda amri aliyokuamuru Bwana, Mungu wako, lakini umerudi, ukala chakula na kunywa maji mahali pale ambapo alikuambia, Usile chakula wala usinywe maji; mzoga wako hautafika kaburini mwa baba zako. 1 Wafalme 13:11–22.

1844 жылғы жаздағы екінші періштенің хабары протестанттық шіркеулердің құлап, католицизмнің қыздарына айналғанын әшкерелеуден тұрды. Миллериттік адвентизм ерлер мен әйелдерді сол деноминациялардан шығуға шақырды, өйткені олардың ішінде қалу рухани әрі мәңгілік өлімді білдіретін. Бетелдің жалған пайғамбары Жеробоам Бетелде орнатқан діни жүйені бейнелейді. Бұл аңға арналған мүсінді орнатқан жүйе еді, ал соған еліктеп жасалған аң — католицизмнің аңы. Протестанттар өздерін протестанттармыз деп атауды жалғастырды, бірақ олар құлшылық күні ретінде күннің күнін де сақтауды жалғастырды; ал бұл — католицизм билігінің таңбасы.

AbaProtestanti bake baayitira okuba nti ba Protestanti, newankubadde ng'ennyonnyola yokka ey'ObaProtestanti kwe kuwakanya Rooma; era mu kukola ekyo, okwatura kwabwe kuba kifaananyi ky'Ekkansa ya Abaruumi, kubanga yo eyatula okuba ekitongole eky'Ekikristaayo, newankubadde nga terina kuwagira kwa Bayibuli eri ekigambo ekyo. Okwogera kwayo kwesigamiziddwa ku buyinza obutaliimu bw'obulombolombo n'empisa, era obwo bwe buyinza obulimba obwo bumu ObaProtestanti bwe bakozesa nga bagamba nti ba Protestanti. Bwe buyinza obulimba obwo bumu obwazibya amaaso g'Abadiventiisi b'olunaku olw'omusanvu okukkiriza nti, nga Bbalawodikiya, bakyali mu nkolagana ey'endagaano ennungi era ennywevu. Bwe buyinza obulimba obwo bumu Isiraeri ow'edda bwe yalangirira bwe yagamba nti, "Yeekaalu ya Mukama, yeekaalu ya Mukama gye tuli."

"Kuyula kwene kakyahulikwe ni bantu ba Kiyuda. Balamwibile Leza, kabili balekelwe kumona bwino lukuta lwabo ulwa pa mulu nge baimilisha Bakwe. Ipusukilo ilyo bapokelele talyaletile ipusukilo ku calo. Ifyabupe fyabo fyonse bafyasendele ku kutumbika bene. Bapokele Leza umurimo uwo alefwaya kuli bene, kabili bapokele na bantu banabo ubutungulushi bwa fya bukapapa ne cilangililo ca buzihilo. Nga bafikala ba calo ca kale ilyo lyeshitile Umufula, balondele amano yonse aya mitima yabo iibi. Efyo bapangile ifintu ifya mushilo ukumoneka nge cintu ca kusekesha, nga batila, 'Ing'anda yakwe Yehova, ing'anda yakwe Yehova, ni izi' (Yeremia 7:4), ilyo pa nshita imo bene balepusanya imibele yakwe Leza, ukushusha ishina Lyakwe, no kusofya ahantu Hakwe ha mushilo."

"Abalimi abebekwe ukuba balawule isidiliya seNkosi abazange bathembeke kwithemba ababewunikwe lona. Ababingeleli nabafundisi babengengabo abafundisi abathembekileyo

babantu. Abazange bagcine phambi kwabo ububele nenceba kaThixo nelingelo laKhe lokufuna uthando nenkonzo yabo. Aba balimi bafuna uzuko lwabo. Banqwenela ukuzithabathela iziqhamo zesidiliya. Kwakuyinjongo yabo ukutsalela ingqalelo nentlonelo kubo ngokwabo.” Christ’s Object Lessons, 292.

موهل ین اتس هو موه 1856 ی لاس هل مال هب ، تاه ی ای اتوک ناکه ی یر هل یم ی موهن توزب اد 1863 ی لاس هل هک ، («راج توه ح») اسوم ی مای هپ ی موهن درکت هپ . بتئب نای ای فل دال یف ی موهن توزب هک ووبدرک رسل هل شه ی موهن درکت هپ مه ی و ، موه ی ارکت هپ ، ووبارک ش مکش ئپ وه (William Miller) ای لی ئ نه ی ال هل و اتوه ح ی ای اتوک 1863 ی لاس . ووبارز ممد ل ی ئتئب ی من زورد یر هب مه غ ئپ وه ی ای ژؤل وؤت یم ی ام هب ی توه ح ی ش هب ی هک ه ی ین یبش ئپ ی ای اتوک و ، ووبدرک ئپ ی تس هد 1798 هل هک ووب لاس جن ئپ ووب ش ای عشی ی .

Û di rojên Ehaz, kurê Yotam, kurê Uzziya, padişahê Yehûdayê de, Reçîn padişahê Sûriyê û Peqah kurê Remalyayê, padişahê Îsraêlê, ber bi Orşelîmê ve rabûn da ku li dijî wê şer bikin; lê nikarîbûn li ser wê biserkevin. Û ji mala Dawid re hate gotin ku: “Sûriya bi Efrayîm re hevalbend bûye.” Dema ku ev hate bihîstin, dilê wî û dilê gelê wî hejiyan, wek darên daristanê ku bi bayî tên hejandin. Hingê Xudan ji Îşaya re got: “Niha derkeve, tu û kurê xwe Şearyaşûb, biçîn pêşwaziya Ehaz bikin li dawîya qanalê hewza jorîn, li ser rêya zeviyê paqijkerê cilan. Û jê re bibêje: ‘Xwe biparêze û aram be; netirse, û ji ber van du dûvikên van şewitokên bi dûman, ji ber hêrsê tund ê Reçîn û Sûriyê û yê kurê Remalyayê, dilê te neşikê. Ji ber ku Sûriya, Efrayîm û kurê Remalyayê li dijî te şîretê xerab kirine û gotine: “Em herin ser Yehûdayê, wê aciz bikin, ji bo xwe tê de qusûrê vekin, û kurê Tabeel li nav wê bikin padişah.” Ev e ku Xudan Xwedê dibêje: “Ev dê neseke û jî pêk neyê. Çimkî serê Sûriyê Dimaşq e, û serê Dimaşqê Reçîn e; û di nav şêst û pênc salan de Efrayîm wê bişike, heta ku nebê gel. Û serê Efrayîm Sameriye ye, û serê Sameriye kurê Remalyayê ye. Heke hûn bawer nekin, bi rastî hûn dê nebin sazîrî.”” Îşaya 7:1–9.

Aya ya nane ya unabii wa miaka sitini na mitano inaonyesha kwamba “ndani ya” kipindi cha miaka sitini na mitano ufalme wa kaskazini wa makabila kumi ungechukuliwa utumwani. Njozi hiyo iliandikwa katika mwaka wa 742 KK, na miaka kumi na tisa baadaye, katika 723 KK, Efraimu alitawanywa na kuchukuliwa utumwani na Waashuru. Katika 677 KK, mwishoni mwa ile miaka sitini na mitano, mfalme Manase alikamatwa na kupelekwa Babeli. Mahali pa kuanzia katika 742 KK panaashiria vita vya wenyewe kwa wenyewe kati ya ufalme wa kaskazini na ufalme wa kusini wa Israeli, sawasawa na vile 1863 huashiria kiini hasa cha Vita vya Wenyewe kwa Wenyewe nchini Marekani kati ya Kaskazini na Kusini. Unabii huo ulitangazwa na Isaya katika nchi halisi ya utukufu (Yuda), na unabii wa 1863 ulitimizwa katika nchi ya kiroho ya utukufu (Marekani).

Ndani ya unabii wa miaka sitini na mitano mna alama tatu za wakati. Vita vya wenyewe kwa wenyewe vya mwaka 742 KK vinafuatwa, baada ya miaka kumi na tisa, na kutawanywa kwa ufalme wa kaskazini, mwaka 723 KK. Mwishoni mwa ile miaka sitini na mitano, ufalme wa kusini ulitawanywa. Unabii huo, pamoja na mwanzo na mwisho wake, unawakilisha “ghadhabu” zote mbili za Mungu dhidi ya falme za kaskazini na kusini, na ghadhabu hizo mbili zimetanguliwa kwa miaka kumi na tisa katika sehemu zao za kuanzia, kisha zikafuatiwa na miaka mingine kumi na tisa

baada ya kutimizwa kwake.

Imiterere yose ya kiyazimu igaragaza igihe cy'intambara y'abanyagihugu hagati y'amajyaruguru n'amajyepfo, ari cyo kiranga intangiriro n'iherezo. Hagati y'iyi ntangiriro n'iherezo, abo bahanganye bombi bo muri iyi ntambara y'abanyagihugu bajanywe mu bucakara; maze mu myaka mirongo itandatu n'itanu, igihe bakoranyirizwa hamwe bakavanwa mu mimerere yabo yo gutatanywa mu bucakara ku mpande zombi bakagirwa ihanga rimwe, bagera ku wa 1863, ari wo mwaka w'Itangazo ryo Kubohora Abacakara ryabohoye abacakara. Ubuhanzu bw'intambara y'abanyagihugu muri Yuda nyakuri busorezwa ku ntambara y'abanyagihugu muri Yuda ya mwuka, kuko Yesu buri gihe yerekana iherezo ry'ikintu akoresheje intangiriro yacyo, kuko ari Alufa na Omega.

Tariha ya 1863 iliwakilishwa na tariha ya 742 KK, wakati nabii Isaya, pamoja na mwanawe, walipopeleka ujumbe kwa mfalme mwovu wa Yuda (Ahazi). Mwaka 742 KK katika kifungu hicho unawakilishwa na ushuhuda wa mfalme Ahazi, aliyekuwa mfalme wa Yuda na ambaye alikuwa amefunga huduma ya patakatifu pa Mungu na kumwamuru kuhani wake mkuu kusimamisha mfano wa hekalu la Shamu ndani ya viunga vilevile vya patakatifu pa Mungu hapa duniani.

742 BC-ൽ യശയ്യാവിന്റെ പരവചനത്താൽ അടയാളപ്പെടുത്തിയ ദുഷ്ടരാജാവായ ആഹാസിന്റെ ചരിത്രത്തിൽ, യെരൂശലേമിന്റെ നതോവ് ദൈവസഭയിൽ അന്യജാതീയാരാധനയെ (കത്തോലിക്കത്വം) കണ്ടുവന്നു; അതുപോലെ തന്നെ, എലിയാവിലൂടെ കൈമാറപ്പെട്ട മോശെയുടെ സന്ദേശം തള്ളിക്കളയുന്നതിനായി ലാവൊദിക്യാ അഡ്വൈനിസം മതദുഷ്ട പരാജയപ്പെടുത്തിയതിന്റെ രീതിശാസ്ത്രത്തിലേക്ക് മടങ്ങിപ്പോയി. 742 BC-ൽ, യശയ്യാവ് യഹൂദയുടെ ദുഷ്ടരാജാവിനെ മൗലികമായി തിരഞ്ഞെടുത്തതിന്റെ കാലാവസ്ഥയുടെ അറുപത്, വസ്ത്രധാരണ വ്യവസ്ഥകൾ, നരീടിട്ടു; അങ്ങനെ ചെയ്തപ്പോൾ അവൻ തന്റെ മകനെയും കൂടെ കണ്ടുവന്നു. അവന്റെ മകന്റെ പേര് ഒരു അടയാളമായിരുന്നു; യഹൂദയിൽ നിന്നുള്ള പരവാചകൻ യെരോബൊയം രാജാവിനെ നരീടിപ്പോൾ, അവനും അവന്നു ഒരു അടയാളം നൽകി.

Tala, ngai mpe bana oyo Yehova apesi ngai bazali mpo na bilembo mpe mpo na bikamwa kati na Yisraele, ewutaka epai ya Yehova ya mampinga, oyo afandi na ngomba Siona. Yisaya 8:18.

Isaiağ oğlının “Şear-Yaşub” adı “bir qalıntı qaytacaq” digän mananı añlatadı. Qaytıp kelip qalıntını teşkil etädigänlär, kütiş däwridä Rebni kütiwatqanlardur.

Ndzi ta tshama ndzi rindzele Yehovha, la fihleke xikandza xa yena eka yindlu ya Yakobo, naswona ndzi ta langutela yena. Vonani, mina ni vana lava Yehovha a ndzi nyikeke vona hi va swikombiso ni swihlamariso eIsrayele leswi humaka eka Yehovha wa mavuthu, loyi a tshamaka entshaveni ya Siyoni. Esaya 8:17, 18.

742 BC-ൽ യശെയ്യാവ് ദുഷ്ടരാജാവായ ആഹാസുമായി സമീപിക്കുന്നതിലാകുമ്പോൾ, അവൻ “കാത്തിരുന്ന്” വരേ പരതിനിധീകരിക്കുന്നു; കാരണം എല്ലാ പരവാചകന്മാരും അന്ത്യദിനങ്ങളെക്കുറിപ്പാണ് സംസാരിക്കുന്നത്; അന്ത്യദിനങ്ങളിൽ “കാത്തിരിക്കുന്നവർ” ആദ്യ നിരാശ അനുഭവിച്ചവരാണ്. യിരമ്യാവ് ദൈവം കള്ളം പറഞ്ഞുവെന്നും മഴ തടഞ്ഞുവെച്ചുവെന്നും വിചാരിച്ചു; യശെയ്യാവോ ദൈവം “യാക്കോബിന്റെ ഭവനത്തിൽനിന്നു തന്റെ മുഖം മറച്ചിരിക്കുന്നു” എന്ന് കരുതുന്നു; എങ്കിലും യശെയ്യാവ് താൻ കാത്തിരുന്ന് യഹോവയെ നോക്കിക്കൊള്ളുമെന്ന് നിശ്ചയിക്കുന്നു; ഇത് ദർശനത്തിന്റെ താമസകാലത്ത് ഉള്ള “ജ്ഞാനികൾ”യെ പരതിനിധീകരിക്കുന്നു. മടങ്ങിവന്ന് വിലപിടിക്കുന്ന നികൃഷ്ടത്തിൽനിന്നു വേർതിരിച്ചവർ, ദൈവത്തിന്റെ വായ്പ്പാർത്ഥകളേടിയിരുന്നവർ, മുദ്രയിടാവരായി; അതുകൊണ്ടുതന്നെ അവർ മൃഗത്തിന്റെ മുദ്ര സ്വീകരിക്കുന്നവരോടു വിപരീതരായി നിലകൊള്ളുന്നു.

Na wengi miongoni mwao watajikwaa, na kuanguka, na kuvunjika, na kunaswa, na kutekwa. Funga ushuhuda, ukalitie muhuri sheria kati ya wanafunzi wangu. Nami nitamngojea Bwana, yeye auititiriye uso wake nyumba ya Yakobo, nami nitamtazamia. Tazama, mimi na watoto niliopewa na Bwana tu kwa ishara na kwa maajabu katika Israeli, zitokazo kwa Bwana wa majeshi, akaaye katika mlima Sayuni. Na watakapowaambia, Waulizeni wenye pepo na wachawi walialao na kunong'ona: je! watu hawapaswi kumtafuta Mungu wao? Je! kwa ajili ya walio hai watawaendea wafu? Na waende kwenye sheria na ushuhuda; ikiwa hawasemi sawasawa na neno hili, bila shaka kwao hakuna alfajiri. Isaya 8:16–20.

Tukolesya kwendelezhya isomo iri mu cinyandiko cikonkene.

“Yano si ye muakyavulwila wa Sister White, indi ye muakyavulwila wa Mfumu, kabiji ntumwa waye wayapa kudi ami pakuba ne ami n̄mupeshe anweba. Lesa umwita anweba ne mutaleke kubomba mu kupingana na Yaye. Kupesha kwanji kupiti kwakapewa pa bingi pa bantu abo bakeba kwitwa mba Benakilishitu apo bo bamutunda maumbile a Satana, bakanya mu mutima, mu kyambo, ne mu byubilo kutungijila kwa bukine, kabiji kine bakonkelela nzila umo Satana ibatangijilamo. Mu kukanya kwa mitima yabo bakwate bukosheshi bwine ne pa mambo onse tabwabafwainwa, kabiji bo tabafwainwa kubukolesha. Umo mwiya Mulongeshi Mukatampe, ‘Nkatolola, nkatolola, nkatolola.’ Bantu bavuga mu Battle Creek mba, ‘Tempelo wa Mfumu, tempelo wa Mfumu ye ba twi’ indi bo babomya mulilo wa pa buseke. Mitima yabo ke ya kusunguluka ne kukokela panshi ku bupe bwa Lesa ne.” Manuscript Releases, volume 13, 222.